

Mateusz Rybarski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań
mateusz.rybarski@amu.edu.pl

RZECZOWNIKOWE ZŁOŻENIA Z CZŁONEM ELEKTRO- WE WSPÓŁCZESNEJ POLSZCZYŹNIE

Słowa kluczowe: język polski, słowotwórstwo, polskie złożenia, złożenia o podstawie zdeintegrowanej, podstawa zdeintegrowana *elektro-*

Keywords: Polish language, word-formation, Polish compounds, compounds with decomposed roots, decomposed root *electro-*

1. Wstęp

Grupy polskich derywatów złożonych z poszczególnymi członami (zdeintegrowanymi lub związanymi) zostały już przeanalizowane w kilku pracach lingwistycznych. Warto wspomnieć przede wszystkim o monografii Donaty Ochmann (2004), która opisała ok. 800 formacji zawierających części *cyber-*, *e-*, *eko-*, *ero-*, *euro-*, *info-*, *kato-*, *narko-*, *top-* oraz *-fon* i *-mat*. W pracach mniejszych rozmiarów inni badacze przyglądali się ponadto leksemom z następującymi segmentami: *-gate*, *-logia* i *-holik* (Kreja 1993, 1995, 2000), *mega-* (Mycawka 2000), *cyber-* (Ochmann 2000), *euro-* (Kowalik 2002; Ryzza-Woźniak 1999, 2000), *kato-* (Folger 2016; Andrulonis 2022), *korona-* (Cierpich-Kozieł 2020), *pato-* (Cierpich-Kozieł 2022). Jarosław Łachnik (2008) z kolei przeanalizował gniazdo słowotwórcze rzeczownika ELEKTRON 1. Jeśli chodzi wreszcie o monografie z zakresu słowotwórstwa funkcjonalnego, wskazywano w nich na aktywność takich elementów, jak: *samo-*, *-beton*, *-płat-*, *-stan*, *-znawstwo*, *pseudo-*, *-logia*, *-krata*, *-teka* (Jadacka 2001: 57–59), *euro-*, *eko-*, *narko-*, *porno-*, *seks-*,

tele-, *wideo-*, *gate-*, *neo-*, *-logia*, *-biorca*, *-dawca*, *-fobia*, *-mania*, *-terapia*, *-znawca* oraz *auto-*, *foto-*, *krypto-*, *makro-*, *mega-*, *mikro-*, *mini-*, *multi-*, *pseudo-*, *super-* (ibid.: 95–97), m.in.: *euro-* II, *mini-*, *cyber-*, *eko-*, *mikro-* I, *neo-*, *auto-* I (Waszakowa 2005), *e-*, *cyber-*, *eko-*, *euro-*, *-mat* i *-bus* (Rybarski 2024a: 107).

W zarysowany wyżej nurt badań nad polskimi compositami zawierającymi poszczególne człony wpisuje się analiza, której wyniki prezentuję w tym artykule. Jej przedmiot stanowią wyekscerpowane ze słowników (SGS–2; Wawrzyńczyk, Wierzchoń 2016: 187–189; WSO PWN; WSWO PWN; WSJP KWN; WSJP PWN; WSJP PAN) rzeczownikowe złożenia ze zdeintegrowaną podstawą *elektro-* ‘elektryczny, związany z elektrycznością’, które funkcjonują we współczesnej polszczyźnie. Zamierzam mianowicie scharakteryzować w przedstawianej publikacji ich zróżnicowanie formalne, semantyczne i pragmatyczne. Innymi słowy, chciałbym odpowiedzieć na następujące pytania: 1) Z ilu członów składają się rzeczownikowe złożenia z członem *elektro-*?, 2) Jaki jest status członów wchodzących w skład rzeczownikowych złożań z członem *elektro-*?, 3) Jakie formanty można wyróżnić w rzeczownikowych złożeniach z członem *elektro-*?, 4) Jakie kategorie słotwórcze reprezentują rzeczownikowe złożenia z członem *elektro-*?, 5) Do jakich sfer tematycznych oraz pól i podpól leksykalnych należą rzeczownikowe złożenia z członem *elektro-*?, 6) Jakie nacechowanie mają rzeczownikowe złożenia z członem *elektro-*? Aby to uczynić, najpierw sparafrazowałem zebrane derywaty, a następnie podzieliłem je na klasy leksemów wyróżnione ze względu na liczbę i status ich członów, typ formantu, znaczenie kategorialne i leksykalne, a także zakres użycia. Punktem odniesienia w zakresie repertuaru kategorii słotwórczych była dla mnie gramatyka akademicka języka polskiego (Grzegorzczkowska, Puzynina 1999), w zakresie inwentarza sfer, pól i podpól leksykalnych – koncepcja Barbary Batko-Tokarz (2019: 170, 175–276) i jej zastosowanie w *Wielkim słowniku języka polskiego PAN*, a w zakresie nacechowania analizowanych wyrazów – kwalifikatory w WSWO, WSJP PWN i WSJP PAN. Jednocześnie terminy związane z kompozycją afiksoidalną (*prefiksoid*, *sufiksoid*, *złożenie podzielne formalno-semantycznie*, *złożenie podzielne formalnie*, *złożenie o podzielności mieszanej*, *złożenie dwuczłonowe*, *złożenie trójczłonowe*, *złożenie czteroczłonowe*) rozumiem tak, jak zdefiniowałem je w mojej wcześniejszej pracy (Rybarski 2024b). Wybrałem właśnie tę siatkę pojęć, gdyż stanowi ona, moim zdaniem, całościowy, wieloaspektowy, szczegółowy, spójny i funkcjonalny system terminologiczno-pojęciowy, dzięki czemu zwiększa precyzję i ścisłość opisu (więcej informacji o różnych propozycjach spojrzenia na kompozycję afiksoidalną – zob. prace Rybarski 2024b, 2025b).

Przed przejściem do części analitycznej muszę jeszcze zaznaczyć, że poza zasięgiem mojego zainteresowania znalazły się derywaty słotwórcze utworzone od badanych złożań, w tym w drodze derywacji paradygmatycznej i dezintegralno-paradygmatycznej. Mam tutaj na myśli takie jednostki leksykalne, jak: *elektrobiolog* ‘specjalista w zakresie elektrobiologii’, *elektroencefalograf* ‘urządzenie do

elektroencefalografii’, *elektrofizjolog* ‘specjalista w zakresie elektrofizjologii’, *elektroinstalator* ‘osoba, która zawodowo montuje i naprawia elektroinstalacje’, *elektrokardiograf* ‘urządzenie do elektrokardiografii’, *elektromechnik* ‘specjalista w zakresie elektromechaniki’, *elektromiograf* ‘urządzenie do elektromiografii’, *elektroencefalograf* ‘urządzenie do elektroencefalografii’, *elektroretinograf* ‘urządzenie do elektroretinografii’ i *elektrotechnik* ‘specjalista w zakresie elektrotechniki’.

2. Złożenia z członem *elektro-* we współczesnej polszczyźnie

Człon związany *elektro-* ma dwojaką pisownię: *elektro-* oraz *electro-*, zazwyczaj bez łącznika. Wyraża on zasadniczo znaczenie ‘elektryczny, związany z elektrycznością’, czasem także ‘elektryczny i elektroniczny’ (*elektrośmięci*). Tworzy zarówno (omówione tutaj) composita rzeczownikowe, jak i formacje przymiotnikowe, por. *elektrododatni*, *elektrodynamiczny*, *elektroiskrowy*, *elektromagnetyczny*, *elektromaszynowy*, *elektrometalowy*, *elektromotoryczny*, *elektrostatyczny*, *elektroujemny*. Co ciekawe, segment ten pojawia się również w nazwach własnych, takich jak: *Elektrobudowa*, *Elektrogaz*, *Elektroelement*, *Elektro-hurt*, *Elektro-max*, *Elektro-spark*. Warto podkreślić, że oprócz niego w polszczyźnie występują także samodzielny wyraz *elektro* (np. *muzyka elektro*) oraz odrębne homonimiczne części, które stanowią jednak zdezintegrowane formy innych konstrukcji, zazwyczaj złożonych przymiotników, por. leksemy: *elektroakupunktura* ‘terapia łącząca akupunkturę z *elektrostymulacją*’ (*elektro-* ‘elektrostymulacja’), *elektroceramika* ‘ceramika elektrotechniczna’ (*elektro-* ‘elektrotechniczny’), *elektroforeza* ‘foreza elektrokinetyczna’ (*elektro-* ‘elektrokinetyczny’), *elektrogalwanizacja* ‘galwanizacja elektrochemiczna’, *elektrosynteza* ‘synteza elektrochemiczna’ (*elektro-* ‘elektrochemiczny’), *elektrorefinacja* ‘refinacja elektrolityczna’ (*elektro-* ‘elektrolityczny’), *elektroindukcja* ‘indukcja elektromagnetyczna’, *elektrosmog* ‘smog elektromagnetyczny’ (*elektro-* ‘elektromagnetyczny’), *elektrosieć* ‘sieć elektroenergetyczna’ (*elektro-* ‘elektroenergetyczny’). W związku z tym czasem trudno rozstrzygnąć, do jakiej postaci należy rozwinąć wspomniany ciąg oraz które ma on konkretnie znaczenie.

Zbiór przeanalizowanych dalej rzeczownikowych derywatów złożonych z członem *elektro-* ‘elektryczny, związany z prądem elektrycznym’ liczy 95 konstrukcji. Należą do nich następujące jednostki leksykalne: *elektroakustyka* ‘nauka o przetwarzaniu fal akustycznych na prąd elektryczny i na odwrot’ (*elektr(yczny)* + *akustycz(ny)*), *elektroanaliza* ‘analiza chemiczna wykorzystująca efekty związane z przepływem prądu elektrycznego przez substancję’ (*elektr(yczny)* + *analiza*), *elektroautomatyka* ‘automatyka posługująca się przyrządami elektrycznymi’ (*elektr(yczny)* + *automatyka*), *elektrobiologia* ‘biologia elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *biologia*), *elektroblok* ‘blok służący do rozprowadzania prądu elektrycznego’ (*elektr(yczny)* + *blok*), *elektrobodziec* ‘bodziec wywołujący różnicę potencjałów elektrycznych’ (*elektr(yczny)* +

bodziec, *elektrobus* ‘bus elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *bus*), *elektrocement* ‘cement przewodzący prąd elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *cement*), *elektrochemia* ‘nauka o współzależności między zjawiskami elektrycznymi i reakcjami chemicznymi’ (*elektr(yczny)* + *chem(iczny)*), *elektrochirurgia* ‘dział chirurgii, w którym do przecięcia lub przyżegania tkanek wykorzystuje się prąd elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *chirurgia*), *elektrociąg* ‘ciąg elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *ciąg*), *elektrociepłownia* ‘ciepłownia wytwarzająca również energię elektryczną’ (*elektr(yczny)* + *ciepłownia*), *elektrodetonator* ‘detonator elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *detonator*), *elektrodiagnostyka* ‘diagnostyka czynności elektrycznej tkanek i narządów’ (*elektr(yczny)* + *diagnostyka*), *elektrodializa* ‘dializa przeprowadzana w stałym polu elektrycznym’ (*elektr(yczny)* + *dializa*), *elektrodrążarka* ‘drążarka elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *drążarka*), *elektrodynamika* ‘dynamika ładunków i prądów elektrycznych’ (*elektr(yczny)* + *dynamika*), *elektrodynamometr* ‘dynamometr, w którym cewka odchyła się o kąt zależny od natężenia prądu elektrycznego’ (*elektr(yczny)* + *dynamometr*), *elektrodźwig* ‘dźwig elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *dźwig*), *elektroencefalografia* ‘badanie czynności elektrycznej mózgu’ (*elektr(yczny)* + *-encefalo-* + *-grafia*), *elektroencefalogram* ‘zapis czynności elektrycznej mózgu’ (*elektr(yczny)* + *-encefalo-* + *-gram*), *elektroenergetyka* ‘energetyka elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *energetyka*), *elektroenergia* ‘energia elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *energia*), *elektroerozja* ‘erozja spowodowana przepływem prądu elektrycznego’ (*elektr(yczny)* + *erozja*), *elektrofizjologia* ‘fizjologia elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *fizjologia*), *elektrofon* ‘instrument, w którym dźwięk jest wytwarzany za pośrednictwem drgań elektrycznych’ (*elektr(yczny)* + *-fon*), *elektrofonologia* ‘nauka o przetwarzaniu fal akustycznych na prąd elektryczny i na odwrót’ (*elektr(yczny)* + *-fonia*), *elektrofor* ‘maszyna wytwarzająca ładunki elektryczne przez pocieranie’ (*elektr(yczny)* + *-for*), *elektrofotografia* ‘nauka o wytwarzaniu obrazów na materiałach, których właściwości elektryczne zmieniają się pod wpływem padającego na nie światła’ (*elektr(yczny)* + *-foto-* + *-grafia*), *elektrograf* ‘przyrząd wypalający za pomocą iskry elektrycznej znaki lub napisy na powierzchni przedmiotów metalowych’ (*elektr(yczny)* + *-graf*), *elektrografia* ‘nauka o zjawiskach przenoszenia obrazu wykorzystujących zjawiska elektryczne’ (*elektr(yczny)* + *-grafia*), *elektrografit* ‘węgiel, któremu nadano przez obróbkę cieplną w piecu elektrycznym strukturę grafitu’ (*elektr(yczny)* + *grafit*), *elektroinstalacja* ‘instalacja elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *instalacja*), *elektrokardiografia* ‘badanie czynności elektrycznej serca’ (*elektr(yczny)* + *-kardio-* + *-grafia*), *elektrokardiogram* ‘zapis czynności elektrycznej serca’ (*elektr(yczny)* + *-kardio-* + *-gram*), *elektrokardioskopia* ‘bezpośrednie badanie czynności elektrycznej serca na ekranie lampy oscyloskopowej’ (*elektr(yczny)* + *-kardio-* + *-skopia*), *elektrokauter* ‘kauter elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *kauter*), *elektrokinetyka* ‘kinetyka elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *kinetyka*), *elektrokoagulacja* ‘przyżeganie tkanek prądem elektrycznym, które powoduje ich koagulację’ (*elektr(yczny)* + *koagulacja*), *elektrokocioł* ‘kocioł elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *koocioł*), *elektrokompresor* ‘kompresor elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *kompresor*),

elektrokorund 'syntetyczny korund, wytwarzany w piecach elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *korund*), *elektrokuchenka* 'kuchenka elektryczna' (*elekt(ryczny)* + *kuchenka*), *elektrolipoliza* 'rozbijanie komórek tłuszczowych słabym polem elektrycznym' (*elekt(ryczny)* + *-lipo-* + *-liza*), *elektrolit* 'substancja przewodząca prąd elektryczny' (*elekt(ryczny)* + *-lit*), *elektroliza* 'procesy zachodzące wskutek przepływu prądu przez przewodzącą go substancję' (*elekt(ryczny)* + *-liza*), *elektroluminescencja* 'luminescencja zachodząca pod wpływem wyładowania elektrycznego' (*elekt(ryczny)* + *luminescencja*), *elektroluminofor* 'luminofor świecący pod wpływem zmiennego pola elektrycznego' (*elekt(ryczny)* + *luminofor*), *elektromagnes* 'cewka zachowująca się jak magnes podczas przepływu przez nią prądu' (*elekt(ryczny)* + *magnes*), *elektromagnetyzm* 'ogół zjawisk magnetycznych wywoływanych przez prąd elektryczny' (*elekt(ryczny)* + *magnet(yczny)*), *elektromarket* 'market ze sprzętem elektrycznym' (*elekt(ryczny)* + *market*), *elektromasaż* 'masaż prądem elektrycznym' (*elekt(ryczny)* + *masaż*), *elektromechanika* 'mechanika maszyn i urządzeń elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *mechanika*), *elektromedycyna* 'dział medycyny obejmujący metody leczenia za pomocą prądów i pól elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *medycyna*), *elektrometalurgia* 'dział metalurgii obejmujący stapianie i rafinację metali w piecach elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *metalurgia*), *elektrometr* 'przyrząd do pomiaru słabych zjawisk elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *-metr*), *elektrometria* 'nauka o pomiarach różnych wielkości fizycznych metodami elektrycznymi' (*elekt(ryczny)* + *-metria*), *elektromiografia* 'badanie czynności elektrycznej mięśni' (*elekt(ryczny)* + *-mio-* + *-grafia*), *elektromiogram* 'zapis czynności elektrycznej mięśni' (*elekt(ryczny)* + *-mio-* + *-gram*), *elektromonter* 'monter urządzeń elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *monter*), *elektromotorowiec* 'motorowiec elektryczny' (*elekt(ryczny)* + *motorowiec*), *elektronarzędzie* 'narzędzie elektryczne' (*elekt(ryczny)* + *narzędzie*), *elektroencefalografia* 'badanie czynności elektrycznej nerwów' (*elekt(ryczny)* + *-neuro-* + *-grafia*), *elektroencefalogram* 'zapis czynności elektrycznej nerwów' (*elekt(ryczny)* + *-neuro-* + *-gram*), *elektroodkurzacz* 'odkurzacz elektryczny' (*elekt(ryczny)* + *odkurzacz*), *elektroodpad* 'odpad stanowiący zużyty sprzęt elektryczny' (*elekt(ryczny)* + *odpad*), *elektrooptyka* 'optyka elektryczna' (*elekt(ryczna)* + *optyka*), *elektroosmoza* 'osmoza wywołana działaniem pola elektrycznego' (*elekt(ryczny)* + *osmoza*), *elektropatologia* 'nauka o chorobach powstałych w wyniku porażenia prądem elektrycznym' (*elekt(ryczny)* + *-pato-* + *-logia*), *elektropetryfikacja* 'petryfikacja szkłem wodnym i chlorkiem wapnia, przenikającymi do gruntu pod wpływem pola elektrycznego' (*elekt(ryczny)* + *petryfikacja*), *elektropiła* 'piła elektryczna' (*elekt(ryczny)* + *piła*), *elektropół* 'pół prowadzony przy użyciu narzędzi elektrycznych' (*elekt(ryczny)* + *połów*), *elektropompa* 'pompa elektryczna' (*elekt(ryczny)* + *pompa*), *elektroprąd* 'prąd elektryczny' (*elekt(ryczny)* + *prąd*), *elektroresekcja* 'resekcja elektryczna' (*elekt(ryczny)* + *resekcja*), *elektroretinografia* 'badanie czynności elektrycznej siatkówki' (*elekt(ryczny)* + *-retino-* + *-grafia*), *elektroretinogram* 'zapis czynności elektrycznej siatkówki' (*elekt(ryczny)* + *-retino-* + *-gram*), *elektrower* 'rower elektryczny'

(*elektr(yczny)* + *rower*), *elektroskop* ‘przyrząd służący do wykrywania różnicy potencjałów lub ładunków elektrycznych’ (*elektr(yczny)* + *-skop*), *elektrostal* ‘stal wytwarzana w piecach elektrycznych’ (*elektr(yczny)* + *stal*), *elektrostatyka* ‘statyka elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *statyka*), *elektrosterylizacja* ‘sterylizacja elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *sterylizacja*), *elektrostymulacja* ‘stymulacja za pomocą prądu elektrycznego’ (*elektr(yczny)* + *stymulacja*), *elektrośmieć* ‘śmieć stanowiący zużyty sprzęt elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *śmieć*), *elektrotaksja* ‘taksja wywołana przepływem prądu elektrycznego’ (*elektr(yczny)* + *taksja*), *elektrotechnika* ‘dział techniki zajmujący się zastosowaniami zjawisk elektrycznych do celów praktycznych’ (*elektr(yczny)* + *technika*), *elektroterapia* ‘terapia wykorzystująca prąd elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *terapia*), *elektrotermia* ‘teoria bezpośrednich przemian energii elektrycznej w ciepłą i ich zastosowań’ (*elektr(yczny)* + *-termia*), *elektrotermometria* ‘nauka o pomiarach i regulacji temperatury za pomocą przyrządów elektrycznych’ (*elektr(yczny)* + *-thermo-* + *-metria*), *elektrotermostat* ‘termostat elektryczny’ (*elektr(yczny)* + *termostat*), *elektrotomia* ‘bezkrwawe przecięcie tkanek za pomocą noża elektrycznego’ (*elektr(yczny)* + *-tomia*), *elektrotrakcja* ‘trakcja elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *trakcja*), *elektrotropizm* ‘tropizm wywołany przez pole elektryczne’ (*elektr(yczny)* + *tropizm*), *elektrowiertarka* ‘wiertarka elektryczna’ (*elektr(yczny)* + *wiertarka*), *elektrowstrząs* ‘wstrząs wywołany przez przepuszczenie przez głowę chorego dawki prądu elektrycznego stymulującej pracę mózgu’ (*elektr(yczny)* + *wstrząs*).

Największą grupę formacji ze zdeintegrowaną podstawą *elektro-* wyróżnioną ze względu na liczbę członów tworzą złożenia dwuczłonowe. Zaliczyłem do nich takie jednostki leksykalne, jak: *elektroakustyka*, *elektroanaliza*, *elektroautomatyka*, *elektrobiologia*, *elektroblok*, *elektrobodziec*, *elektrobus*, *elektrocement*, *elektrochemia*, *elektrochirurgia*, *elektrociąg*, *elektrociepłownia*, *elektrodetonator*, *elektrodiagnostyka*, *elektrodializa*, *elektrodrążarka*, *elektrodynamika*, *elektrodynamometr*, *elektrodzwieg*, *elektroenergetyka*, *elektroenergia*, *elektroerozja*, *elektrofizjologia*, *elektrofon*, *elektrofonja*, *elektrofor*, *elektrograf*, *elektrografia*, *elektrografit*, *elektroinstalacja*, *elektrokauter*, *elektrokinetyka*, *elektrokoagulacja*, *elektrokocioł*, *elektrokompresor*, *elektrokorund*, *elektrokuchenka*, *elektrolit*, *elektroliza*, *elektroluminescencja*, *elektroluminofor*, *elektromagnes*, *elektromagnetyzm*, *elektromarket*, *elektromasaż*, *elektromechanika*, *elektromedycyna*, *elektrometalurgia*, *elektrometr*, *elektrometria*, *elektromonter*, *elektromotorowiec*, *elektronarzędzie*, *elektroodkurzacz*, *elektroodpad*, *elektrooptyka*, *elektroosmoza*, *elektropetryfikacja*, *elektropiła*, *elektropołów*, *elektropompa*, *elektroprąd*, *elektroresekcja*, *elektrorower*, *elektroskop*, *elektrostal*, *elektrostatyka*, *elektrosterylizacja*, *elektrostymulacja*, *elektrośmieć*, *elektrotaksja*, *elektrotechnika*, *elektroterapia*, *elektrotermia*, *elektrotermostat*, *elektrotomia*, *elektrotrakcja*, *elektrotropizm*, *elektrowiertarka*, *elektrowstrząs*. Uzupełniają je composita trójczłonowe reprezentowane przez następujące derywaty słowotwórcze: *elektroencefalografia*, *elektroencefalogram*, *elektrofotografia*, *elektrokardiografia*, *elektrokardiogram*, *elektrokardioskopia*, *elektrolipoliza*, *elektromiografia*, *elektromiogram*,

elektroencefalografia, elektroencefalogram, elektropatologia, elektrotretinografia, elektroretinogram, elektrotermometria. Za ich powyższą interpretacją przemawiają następujące argumenty (zob. Rybarski 2025a, 2025b: 28–29). Po pierwsze, omówienia wymienionych złożeń wyróżniające dwa człony prowadzą do błędu ich sprzeczności ze znaczeniem leksykalnym podstawy, por. *elektromiografia* ‘badanie elektrycznej czynności mięśni’ i *miografia* ‘rejestrwanie mechanicznej aktywności mięśni’, *elektroencefalografia* ‘badanie elektrycznej czynności nerwów’ i *neurografia* ‘obrazowanie przebiegu włókien nerwowych za pomocą rezonansu’. Po drugie, takie wyrażenia jak: *encefalografia elektryczna* czy *miogram elektryczny* nie występują naturalnie w tekstach.

Biorąc pod uwagę status zawieranych członów, należy stwierdzić z kolei, że w klasie złożeń z częstką *elektro-* dominują composita podzielne formalno-semantycznie. Należą do nich poniższe leksemy: *elektroakustyka, elektroanaliza, elektroautomatyka, elektrobiologia, elektroblok, elektrobodziec, elektrobus, elektroceмент, elektrochemia, elektrochirurgia, elektrociąg, elektrociepłownia, elektrodetonator, elektrodializy, elektrodrażarka, elektrodynamika, elektrodynamometr, elektrodźwig, elektroenergetyka, elektroenergia, elektroerozja, elektrofizjologia, elektrografit, elektroinstalacja, elektrokauter, elektrokinezyka, elektrokoagulacja, elektrokocioł, elektrokompresor, elektrokorund, elektrokuchenka, elektroluminescencja, elektroluminoфор, elektromagnes, elektromagnetyzm, elektromarket, elektromasaż, elektromechanika, elektromedycyna, elektrometalurgia, elektromonter, elektromotorowiec, elektronarzędzie, elektroodkurzacz, elektroodpad, elektrooptyka, elektroosmoza, elektropetryfikacja, elektropiła, elektropółów, elektropompa, elektroprąd, elektroresekcja, elektrower, elektrostal, elektrostatyka, elektrosterylizacja, elektrostymulacja, elektrośmieć, elektrotaksja, elektrotechnika, elektroterapia, elektrotermostat, elektrotrakcja, elektrotropizm, elektrowiertarka, elektrowstrząs*. Poza przymiotnikiem *elektryczny* podstawami wymienionych złożeń są jednostki: *akustyczny, analiza, automatyka, biologia, blok, bodziec, bus, cement, chemiczny, chirurgia, ciąg, ciepłownia, detonator, diagnostyka, dializa, drążarka, dynamika, dynamometr, dźwig, energetyka, energia, erozja, fizjologia, grafit, instalacja, kauter, kinetyka, koagulacja, kocioł, kompresor, korund, kuchenka, luminescencja, luminoфор, magnes, magnetyczny, market, masaż, mechanika, medycyna, metalurgia, monter, motorowiec, narzędzie, odkurzacz, odpad, optyka, osmoza, petryfikacja, piła, półów, pompa, prąd, resekcja, rower, stal, statyka, sterylizacja, stymulacja, śmieć, taksja, technika, terapia, termostat, trakcja, tropizm, wiertarka, wstrząs*. W zauważalny sposób ustępują im kwantytatywnie composita o podzielności mieszanej, czyli wyrazy: *elektroencefalografia, elektroencefalogram, elektrofon, elektroфонia, elektroфор, elektroфотография, elektrograf, elektrografia, elektrokardiografia, elektrokardiogram, elektrokardioskopia, elektrolipoliza, elektrolit, elektroliza, elektrometr, elektrometria, elektromiografia, elektromiogram, elektroencefalografia, elektroencefalogram, elektropatologia, elektrotretinografia, elektrotretinogram, elektroskop, elektrotermia, elektrotermometria,*

elektrotomia. Składają się one ze zdeintegrowanej podstawy *elektryczny* i prefiksoidów *encefalo-*, *foto-*, *kardio-*, *lipo-*, *mio-*, *neuro-*, *pato-*, *retino-*, *termo-* oraz sufiksoidów *-grafia*, *-fon*, *-fonia*, *-for*, *-graf*, *-grafia*, *-liza*, *-metr*, *-metria*, *-skop*, *-skopia*, *-termia*, *-tomia*, ponadto oznaczają nauki, czynności, ich środki i rezultaty. Ze zrozumiałych względów w grupie derywatów z członem *elektro-* nie ma struktur podzielnych (tylko) formalnie.

Prawie wszystkie analizowane formacje zostały utworzone przez skrócenie podstawy *elektryczny* do *elektr-* oraz wstawienie między nią a następującym po niej członem interfiksu *-o-* (zob. wyliczone wyżej parafrazy). Na ich tle wyróżniają się derywaty *elektrochemia* i *elektromagnetyzm*, w których odcięto ciąg *-iczny/-yczny* z wyrazów *elektryczny* oraz *chemiczny* i *magnetyczny*, dodano morfem *-o-* oraz odpowiednio sufiksy *-ia* oraz *-yzm*, a także konstrukcja *elektroakustyka*, którą utworzono w drodze dezintegracji baz *elektryczny* i *akustyczny*, użycia morfemu *-o-* oraz zmiany paradygmatu z przymiotnikowego na rzeczownikowy. Biorąc pod uwagę typ formalnego wykładnika relacji słowotwórczej, należy zatem uznać zdecydowaną większość opisywanych wyrazów za struktury dezintegralno-interfiksalne, a resztę – za composita dezintegralno-interfiksalno-sufiksalne i dezintegralno-interfiksalno-paradygmatyczne, ponieważ zawierane przez nie prefiksoidy i sufiksoidy są nieafiksalnymi jednostkami języka m.in. z powodu wyrażanych przez te części znaczeń o wysokim poziomie szczególowości oraz łączenia się z innymi składnikami wyrazów pochodnych za pomocą międzyrostka (więcej informacji – zob. Rybariski 2024b).

Zatrzymajmy się teraz na charakterystyce semantycznej badanych jednostek leksykalnych. Zaczniemy ją od stwierdzenia, że najczęściej compositów z członem *elektro-* to nazwy abstrakcyjnych nauk. Zinterpretowałem w ten sposób formacje: *elektroakustyka*, *elektroautomatyka*, *elektrobiologia*, *elektrochemia*, *elektrochirurgia*, *elektrodynamika*, *elektroenergetyka*, *elektrofizjologia*, *elektrofonia*, *elektrofotografia*, *elektrografia*, *elektrokinetyka*, *elektromechanika*, *elektromedycyna*, *elektrometallurgia*, *elektrometria*, *elektrooptyka*, *elektropatologia*, *elektrostatyka*, *elektrotechnika*, *elektrotermia*, *elektrotermometria*. Drugą pod względem liczebności klasę wśród złożzeń z członem *elektro-* stanowią nazwy czynności, tzn. wyrazy: *elektroanaliza*, *elektrodiagnostyka*, *elektrodializa*, *elektroencefalografia*, *elektrokardiografia*, *elektrokardioskopia*, *elektrokoagulacja*, *elektrolipoliza*, *elektromasaż*, *elektromiografia*, *elektroneurografia*, *elektropetryfikacja*, *elektropołów*, *elektroresekcja*, *elektroretinografia*, *elektrosterylizacja*, *elektrostymulacja*, *elektrotaksja*, *elektroterapia*, *elektrotomia*, *elektrotropizm*. Co ciekawe, można wskazać tyle samo nazw subiektów, por. *elektrobodziec*, *elektrocement*, *elektrociąg*, *elektrociepłownia*, *elektrodźwig*, *elektrografit*, *elektroinstalacja*, *elektrokocioł*, *elektrokorund*, *elektrokuchenka*, *elektrolit*, *elektroluminoфор*, *elektromagnes*, *elektromarket*, *elektromonter*, *elektromotorowiec*, *elektroosmoza*, *elektroprąd*, *elektrotermostat*, *elektrotrakcja*, *elektrowstrząs*. W opisywanej klasie leksemów znacznie mniej jest nazw zjawisk, por. *elektroenergia*,

elektroerozja, elektroliza, elektroluminescencja, elektromagnetyzm, nazw środków czynności, por. elektroblok, elektrobus, elektrodetonator, elektrodrażarka, elektrody-namometr, elektrofon, elektrofor, elektrograf, elektrokauter, elektrokompresor, elektrometr, elektronarzędzie, elektroodkurzacz, elektropiła, elektropompa, elektrorower, elektroskop, elektrowiertarka, oraz nazw rezultatów, por. elektroencefalogram, elektrokardiogram, elektromiogram, elektroneurogram, elektroodpad, elektretinogram, elektrostał, elektrośmieć. Analizowane wyrazy odzwierciedlają zatem pojawianie się kolejnych dyscyplin badających z różnych punktów widzenia zjawisko elektryczności, rozwój różnorodnych metod leczenia wykorzystujących prąd elektryczny oraz powstawanie różnorodnych urządzeń elektrycznych.

Jeśli chodzi z kolei o znaczenia leksykalne struktur zawierających człon *elektro-*, ich największa klasa należy do sfery, pola i podpola CZŁOWIEK JAKO ISTOTA PSYCHICZNA – działalność intelektualna człowieka – działalność naukowa. W granicach tych jednostek podziału sytuują się mianowicie poniższe derywaty: *elektroakustyka, elektroanaliza, elektroautomatyka, elektrobiologia, elektrochemia, elektrochirurgia, elektrodializa, elektrodynamika, elektroenergetyka, elektrofizjologia, elektrofonja, elektrofotografia, elektrografia, elektrokinetyka, elektromechanika, elektromedycyna, elektrometalurgia, elektrometria, elektrooptyka, elektropatologia, elektrostatyka, elektrotechnika, elektrotermia, elektrotermometria.* W drugiej pod względem liczebności grupie mieszczą się *composita* stanowiące elementy sfery, pola i podpola CZŁOWIEK I TECHNIKA – urządzenia i maszyny – rodzaje urządzeń i maszyn, por. *elektroblok, elektrociąg, elektrodetonator, elektrodrażarka, elektrody-namometr, elektrodźwig, elektrofon, elektrofor, elektrograf, elektroinstalacja, elektrokauter, elektrokocioł, elektrokompresor, elektrokuchenka, elektrometr, elektronarzędzie, elektroodkurzacz, elektropiła, elektropompa, elektroskop, elektrotermostat, elektrowiertarka.* Pozostałe formacje z tej sfery łączą się z takimi polami i podpolami, jak: a) transport – transport lądowy, por. *elektrobus, elektrorower, elektrotrakcja*, transport wodny, por. *elektromotorowiec*; b) przemysł – materiały używane w przemyśle, por. *elektrocement, elektrografit, elektrokorund, elektrostał*; c) miejsca i czynności związane z przemysłem, por. *elektrociepłownia.* Kolejny, nieco mniejszy zbiór analizowanych leksemów wypada włączyć do jednostek podziału tematycznego CZŁOWIEK JAKO ISTOTA FIZYCZNA – choroby i ich leczenie – leki, sposoby leczenia, zabiegi, sprzęty medyczne. Reprezentują je formacje: *elektrodiagnostyka, elektroencefalografia, elektroencefalogram, elektrokardiografia, elektrokardiogram, elektrokardioskopia, elektrokoagulacja, elektrolipoliza, elektromasaż, elektromiografia, elektromiogram, elektroneurografia, elektroneurogram, elektroresekcja, elektretinografia, elektretinogram, elektrosterylizacja, elektrostymulacja, elektroterapia, elektrotonia, elektrowstrząsy.* Ponadto wśród charakteryzowanych wyrazów występują również konstrukcje, które można uznać za składniki następujących sfer, pól i podpól: CZŁOWIEK W SPOŁECZEŃSTWIE – biznes, handel i usługi, por. *elektromarket*; KATEGORIE FIZYCZNE – cechy i właściwości materii – magnetyzm, por. *elektromagnes,*

elektromagnetyzm, elektryczność, por. elektrobodziec, elektroenergia, elektroerozja, elektrolit, elektroliza, elektroluminescencja, elektroluminofor, elektroosmoza, elektropetryfikacja, elektropęd; CODZIENNE ŻYCIE CZŁOWIEKA – praca – zawody, por. elektromonter, rodzaje pracy, por. elektropołów; CZŁOWIEK I PRZYRODA – a) świat roślin – budowa i funkcjonowanie roślin, por. elektrotaksja, elektrotropizm, b) Ziemia – ochrona i zanieczyszczenie środowiska, por. elektrodopad, elektrośmieć.

Opiszmy jeszcze właściwości pragmatyczne struktur z członem *elektro-*. Ze względu na zakres użycia można wyróżnić wśród nich dwie grupy. Pierwszą konstytuują złożenia typowe dla tekstów naukowych, czyli terminy specjalistyczne. Proponuję zaliczyć do nich takie opisywane derywaty, jak: *elektroakustyka, elektroanaliza, elektroblok, elektrobodziec, elektroceмент, elektrociąg, elektrodetonator, elektrodiaagnostyka, elektrodializa, elektrodrażarka, elektrodynamika, elektrodynamometr, elektrodźwig, elektroencefalografia, elektroencefalogram, elektrofizjologia, elektrofon, elektroфония, elektrofor, elektrografit, elektrokardiografia, elektrokardiogram, elektrokardioskopia, elektrokauter, elektrokoagulacja, elektrokorund, elektrolipoliza, elektrolit, elektroliza, elektroluminescencja, elektroluminofor, elektrometr, elektrometria, elektromiografia, elektromiogram, elektroneurografia, elektroneurogram, elektroopłyka, elektroosmoza, elektropetryfikacja, elektroskop, elektrostal, elektoretinografia, elektroresekcja, elektoretinogram, elektrosterylizacja, elektrostymulacja, elektrotaksja, elektroterapia, elektrotermia, elektrotermometria, elektrotomia, elektrotropizm, elektrowstrząs. Wiele z nich składa się z dwóch członów połączonych interfiksem, poza tym przeważają w ich klasie określenia różnych zjawisk i czynności. Drugi pod względem liczebności zbiór stanowią jednostki leksykalne w żaden sposób nienacechowane. Obejmuje on konstrukcje: *elektroautomatyka, elektrobiologia, elektrobust, elektrochemia, elektrochirurgia, elektrociepłownia, elektroenergetyka, elektroenergia, elektroerozja, elektrofotografia, elektrograf, elektrografia, elektroinstalacja, elektrokinezyka, elektrokocioł, elektrokompresor, elektrokuchenka, elektromagnes, elektromagnetyzm, elektromarket, elektromasaż, elektromechanika, elektromedycyna, elektrometalurgia, elektromonter, elektromotorowiec, elektronarzędzie, elektrodokurzacz, elektrodopad, elektropatologia, elektropiła, elektropołów, elektropompa, elektropęd, elektrowower, elektrostatyka, elektrośmieć, elektrotechnika, elektrotermostat, elektrotakcja, elektrowiertarka. Wyrazy te zawierają dwa człony, w większości jedynie autonomiczne, i nazywają nauki, czynności oraz ich środki. Z zaprezentowanej analizy pragmatycznej płynie wobec tego wniosek, że złożenia z częstką *elektro-* należą zasadniczo do terminologii naukowej i służą w niej przede wszystkim do ustosunkowania względem siebie różnych dyscyplin naukowych. Ponadto nie występują wśród nich leksemy nacechowane w żaden inny sposób, np. ekspresywnie, społecznie, zawodowo, chronologicznie czy geograficznie ani derywaty ironiczne (Kaproń-Charzyńska 2014: 178, 181, 186) czy formacje ludyczne (ibid.: 186).**

3. Zakończenie

Przedstawiana praca wpisuje się w nurt strukturalistycznych badań synchronicznych nad polskimi derywatami złożonymi zawierającymi poszczególne człony (w którym opisano już composita z częstkami *cyber-*, *e-*, *eko-*, *ero-*, *euro-*, *info-*, *kato-*, *korona-*, *mega-*, *narko-*, *pato-*, *top-* oraz *-fon*, *-gate*, *-holik* i *-mat*). Szkic ten przynosi bowiem formalną, semantyczną i pragmatyczną charakterystykę wyekscerpowanych ze słowników rzeczownikowych złożeń o podstawie zdeintegrowanej *elektro-* ‘elektryczny’, istniejących we współczesnym języku polskim.

Uzyskane wyniki są następujące. Po pierwsze, w artykule przeanalizowano 95 ustabilizowanych w normie leksykalnej rzeczowników złożonych z podstawą zdeintegrowaną *elektro-*. Po drugie, biorąc pod uwagę liczbę członów, trzeba wyróżnić wśród nich 80 konstrukcji dwuczłonowych (stanowiących 84% całego materiału) oraz 15 formacji trójczłonowych (16%). Po trzecie, ze względu na status składników zawieranych przez badane leksemy ich zbiór rozpada się na dwie grupy (odpowiednio 72% i 28%): 68 złożeń podzielnych formalno-semantycznie oraz 27 formacji o podzielności mieszanej. Po czwarte, zdecydowanie przeważają w ich grupie 92 struktury dezintegralno-interfiksalne, które obejmują aż 97% wszystkich opisywanych jednostek leksykalnych; uzupełniają je 2 derywaty dezintegralno-interfiksально-sufiksalne (3%) i 1 formacja dezintegralno-interfiksально-paradygmatica (1%). Po piąte, z semantyczno-kategorialnego punktu widzenia wśród złożeń z członem *elektro-* można wyróżnić 22 nazwy abstrakcyjnych dyscyplin naukowych (23%), po 21 nazw czynności (22%) i nazw subiektów (22%), 18 nazw środków czynności (20%), 8 nazw rezultatów (8%) i 5 nazw zjawisk (5%). Po szóste, sfera CZŁOWIEK I TECHNIKA jest reprezentowana w grupie tych wyrazów przez łącznie 30 derywatów (stanowiących 32% materiału), CZŁOWIEK JAKO ISTOTA PSYCHICZNA – przez 25 konstrukcji (27%), CZŁOWIEK JAKO ISTOTA FIZYCZNA – przez 21 formacji (22%), KATEGORIE FIZYCZNE – przez 12 złożeń (13%), CZŁOWIEK I PRZYRODA – przez 4 wyrazy (4%), CODZIENNE ŻYCIE CZŁOWIEKA – przez 2 słowa (2%), CZŁOWIEK W SPOŁECZEŃSTWIE natomiast – tylko przez 1. Po siódme wreszcie, 54 analizowane jednostki mają nacechowanie specjalistyczne, 41 leksemów jest zaś nienacechowanych, przy czym obejmują one odpowiednio 57% i 43% zebranego materiału leksykalnego.

Zaprezentowany opis prowadzi wobec tego do wniosku, że w klasie rzeczownikowych złożeń z częstką *elektro-*, funkcjonujących we współczesnej polszczyźnie, przeważają konstrukcje dwuczłonowe, struktury podzielne formalno-semantycznie, derywaty dezintegralno-interfiksalne, nazwy abstrakcyjnych nauk, składniki sfery, pola i podpola CZŁOWIEK JAKO ISTOTA PSYCHICZNA – działalność intelektualna człowieka – działalność naukowa oraz terminy specjalistyczne. Wyrazy te stanowią wobec tego liczny, zasadniczo jednolity formalnie zbiór jednostek leksykalnych o abstrakcyjnym znaczeniu i nacechowaniu naukowym, odzwierciedlający rozwój wiedzy o elektryczności.

Literatura

- ANDRULONIS K., 2022, *Neologizmy słowotwórcze o podstawie zdezintegrowanej kato- we współczesnej polszczyźnie*, „Poradnik Językowy” z. 2, s. 46–63, <https://doi.org/10.33896/PorJ.2022.2.2>.
- BATKO-TOKARZ B., 2019, *Tematyczny podział słownictwa współczesnego języka polskiego. Teoria, praktyka, leksykografia*, Kraków.
- CIERPICH-KOZIEŁ A., 2020, Koronarzewczywość – o nowych złożeniach z członem korona- w dobie pandemii, „Język Polski” C, z. 4, s. 102–117, <https://doi.org/10.31286/JP.100.4.7>.
- CIERPICH-KOZIEŁ A., 2022, O patocelebrytach i patointeligencji, czyli o nowych złożeniach z (produktywnym) członem pato-, „Język Polski” CII, z. 4, s. 5–20, <https://doi.org/10.31286/JP.00123>.
- FOLGERT S., 2016, Katopolak w Katolandzie. O najnowszych złożeniach ze zdezintegrowaną podstawą kato-, „Język – Szkoła – Religia” nr 4, s. 56–65.
- GRZEGORCZYKOWA R., PUZYNYNA J., 1999, *Rzeczownik*, [w:] R. Grzegorzycykowa, R. Laskowski, H. Wróbel (red.), *Gramatyka współczesnego języka polskiego*, t. II: *Morfologia*, Warszawa, s. 389–468.
- JADACKA H., 2001, *System słowotwórczy polszczyzny (1945–2000)*, Warszawa.
- KAPROŃ-CHARZYŃSKA I., 2014, *Pragmatyczne aspekty słowotwórstwa. Funkcja ekspresywna i poetycka*, Toruń.
- KOWALIK K., 2002, Euro i „europeizacja” polskiego słownictwa, „Język Polski” LXXXII, z. 2, s. 81–87.
- KREJA B., 1993, Drobiazgi słowotwórcze: 31. O formancie -gate ‘afera, skandal’, „Język Polski” LXXIII, z. 1, s. 63–69.
- KREJA B., 1995, O różnych znaczeniach rzeczowników na -logia typu psychologia, „Język Polski” LXXV, z. 2, s. 115–120.
- KREJA B., 2000, *Pracoholicy i seksoholicy*, [w:] idem, *Mówię, więc jestem. Rozmowy o współczesnej polszczyźnie*, Gdańsk, s. 44–47.
- ŁACHNIK J., 2008, Zasady prezentacji graficznej gniazd słowotwórczych zawierających kompozita, „LingVaria” III, nr 2 (6), s. 89–105.
- MYCAWKA M., 2000, Derywaty z mega- we współczesnej polszczyźnie, „Język Polski” LXXX, z. 1–2, s. 15–22.
- OCHMANN D., 2000, Złożenia z cyber- we współczesnym języku polskim, „Język Polski” LXXX, z. 1–2, s. 23–34.
- OCHMANN D., 2004, *Nowe wyrazy złożone o podstawie zdezintegrowanej w języku polskim*, Kraków.
- RYBARSKI M., 2024a, *Neologizmy słowotwórcze w Obserwatorium Językowym Uniwersytetu Warszawskiego*, „Młoda Polonistyka”, t. 21, Lublin.
- RYBARSKI M., 2024b, *Za pomocą jakich terminów opisywać złożenia afiksoidalne? Propozycja całościowego systemu terminologicznego*, „Język Polski” CIV, z. 3, s. 88–104, <https://doi.org/10.31286/JP.00980>.
- RYBARSKI M., 2025a, *O różnicy między wielordzennymi złożeniami dwuczłonowymi i wieloczłonowymi*, „LingVaria” XX, nr 1 (39), s. 41–48, <https://doi.org/10.12797/LV.20.2025.39.03>.
- RYBARSKI M., 2025b, *Problemy interpretacyjne w opisie złożań afiksoidalnych języka polskiego*, „Poradnik Językowy” z. 8, s. 21–31, <https://doi.org/10.33896/PorJ.2025.8.2>.

- RYZZA-WOŹNIAK A., 1999, *O powszechnej euromanii, czyli o funkcjonowaniu części euro- we współczesnej polszczyźnie*, [w:] B. Greszczuk (red.), *Język – teoria – dydaktyka*, Rzeszów, s. 173–179.
- RYZZA-WOŹNIAK A., 2000, *Wpływ Unii Europejskiej na polszczyznę końca XX wieku*, [w:] G. Szpila (red.), *Język trzeciego tysiąclecia. Zbiór referatów z konferencji, Kraków, 2–4 marca 2000*, „Język a Komunikacja”, 1, Kraków, s. 311–317.
- SGS–2: H. Jadacka (red.), *Słownik gniazd słowotwórczych współczesnego języka ogólnopolskiego*, t. 2: M. Bondkowska, I. Burkacka, E. Grabska-Moyle, H. Jadacka, T. Karpowicz, *Gniazda odrzeczownikowe*, Kraków 2001.
- WASZAKOWA K., 2005, *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*, Warszawa.
- WAWRZYŃCZYK J., WIERZCHOŃ P., 2016, *300 tysięcy polskich słów. Indeks a fronte*, Poznań. *Wielki słownik języka polskiego PAN. Geneza, koncepcja, zasady opracowania*, praca zbiorowa, red. P. Źmigrodzki, M. Bańko, B. Batko-Tokarz, J. Bobrowski, A. Czelakowska, M. Grochowski, R. Przybylska, J. Waniakowa, K. Węgrzynek, Kraków 2018.
- WSJP KWN: E. Dereń, E. Polański (red.), *Wielki słownik języka polskiego*, Kraków 2021.
- WSJP PAN: P. Źmigrodzki (red.), *Wielki słownik języka polskiego PAN*, [on-line:] www.wsjp.pl (dostęp: 1–15 II 2025).
- WSJP PWN: S. Dubisz (red.), *Wielki słownik języka polskiego PWN*, Warszawa 2018.
- WSO PWN: E. Polański (red.), *Wielki słownik ortograficzny PWN*, Warszawa 2017.
- WSWO PWN: M. Bańko (red.), *Wielki słownik wyrazów obcych PWN*, Warszawa 2003.

Noun Compounds with the Decomposed Root *electro-* Abstract

The subject of the article is situated within the idiographic, microlinguistic, structuralist and synchronic linguistics. It is part of the ongoing research on Polish compounds with different decomposed roots. It complements the literature on the subject which has already analysed formations with segments: *cyber-*, *e-*, *eko-*, *ero-*, *euro-*, *info-*, *kato-*, *korona-*, *mega-*, *narko-*, *pato-*, *top-*, as well as *-fon-*, *-gate*, *-holik* and *-mat*, with a structuralist description of noun compounds with the decomposed root *electro-* ‘electric, connected with electricity’ existing in contemporary Polish. Excerpted from dictionaries of the Polish language and dictionaries of foreign words, 95 lexical units of this type were paraphrased in it, and then divided according to the number and status of their members, the type of affix used, their categorial and lexical meaning, and the scope of use. According to the results of the study of two-part formations, constructions with formal-semantic divisibility, disintegral-interfix structures, names of abstract sciences, components of the thematic sphere, and the lexical field and subfield HUMAN AS A PSYCHIC ENTITY – human intellectual activity – scientific activity and scientific terms, predominate in the material.